కథా నిలయం
1324
శ్రీకాకుళం

సాలెగూడు

గత మూడు నాలుగు రోజులనుండీ సావిత్రి మనస్సు బొత్తిగా స్థిమితం కోల్పోయింది. ఆమె దిటవు తెచ్చుకోవటం కోసం చాలా ప్రయత్నాలు చేసింది. చేస్తున్నది. కానీ లాభంలేదు. సావిత్రి ఈ చిక్కులోనుండి బైటికి రాలేదు. ఎందుకంటే—పాపం! సావిత్రి కిది జీవన్మరణ సమస్య.

ఆమె కాపరాని కొచ్చి రెండు నెలలయినా కాలేదు. భర్త మనస్తత్వం ఎటువంటిదో ఆమెకు తెలీదు. ఒకవేళ తెలుసుకోనేందుకు ప్రయత్నించినా అందువల్ల ఆమె ఆశించిన ఫలితం రాదు. ఒచ్చినా అది ఆమెకు సంతృప్తి నివ్వలేదు. ఇచ్చినా ధైర్యంచేసి సావిత్రి ఆ 'ఫలితాన్ని' ఆచరణలో పెట్టేందుకు సిద్ధంగాదు. ఎందుకంటే, సావిత్రి ఒక రకమైన సంస్కారంలో పెరిగింది; ఆమెప్రపంచంలో మొగవాళ్ళంతా అదృష్టవంతులు. వాళ్లు పూర్వజన్మలో గొప్ప పుణ్యం చేసుకొన్నారు. అందుకనే పురుషులుగా జన్మించారు. మరి పూర్వజన్మలో పుణ్యంచేసి ఉత్తమంగా జన్మించినవాళ్ళు, యిప్పుడు గూడా ఉత్తములే గదా! అటువంటి ఉత్తములకు ఎక్కువ అధికారాలు, హక్కులు వుండటం చాలా సహజం. ఆ హక్కులను వాళ్ళు యథేచ్ఛగా ఉపయోగించుకోవచ్చు. తను స్త్రీ. అసలు స్త్రీజన్మే దిక్కుమాలిన జన్మ. తనకు తెలీదుగనకనా, ఆడదై పుట్టుటకంటే అడివిలో మ్రానై పుట్టటం చాలా మంచిదని.

ఆడవాళ్లు ఇప్పుడు గాకపోవచ్చు—పూర్వజన్మలో వొట్టి దరిద్రులు. అందుకే ఆ పాపఫలాన్ని ఈ జన్మలో ఈ 'రూపం' ఎత్తి అనుభవిస్తున్నారు. ఈ రకం సంస్కారంగల సావిత్రి, ఒకవేళ భర్తమన స్తత్వాన్ని కనుక్కొన్నా, అది ఆమె అద్దంరంగులాగానే కనిపిస్తుంది. భర్త తత్వం అందుకు భిన్నమేకావొచ్చు. కానీ అభిన్నత్వాన్ని ఆకళింపుచేసుకో గల ప్రజ్ఞ సావిత్రికి లేదు.

ఇంకా నయం! తను చాలా అదృష్టవంతురాలు. చలపతి ఆ 'పాడు పని' చేస్తున్నప్పుడు ఎవరన్నాచూస్తే? ఇక తన బ్రతుకేమిటి? తన భవిష్యత్తేమిటి? ఏముఖంపెట్టు కొని... ఒకవేళ పుట్టింటికి వెడితేమట్టుకు? నాన్నా అమ్మా అంగీకరిస్తారా? అమ్మ అంగీకరించవొచ్చు—స్త్రీగనక. కానీ నాన్నకాదు. ఎందుకంటే నాన్న మొగవాడు. నీతివిషయకంగా మొగవాళ్ళంతా ఒకటే! రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా, వైజ్ఞానికంగా తలలు బద్దలుకొట్టుకొనే భేదాలుండొచ్చు. కానీ ఒక 'స్త్రీ' విషయం వొచ్చేసరికి అందరూ ఒకేదారిని నడుస్తారు—వ్యాపార సమయంలో ఎన్నిపోటీలు పెట్టుకొన్నా, కార్మికుల్ని అణచడంలో యేకమయ్యే పెట్టుబడిదారుల్లాగా.

త నేం చేయాలి? ఎట్లా ఈ పీడ వొదిలించుకోవాలి? అప్పటికీ ఎంత అవసరమైన పని వున్నప్పటికీ త నా దొడ్లోకి పోవటంలేదు. ఏముందీ! పోగానే ఆ చలపతిగాడు బాదం చెట్టుకింద సిద్ధం. వెధవజూలూ వాడూనూ. ఏమిటి తన వేపు అట్లా చూస్తాడు? త నెవరనుకొన్నాడు? అట్లా వాడు చూడటానికి ఎన్ని గుండె లుండాలి? వెధవ నిన్నా మొన్నా

బెడ్డలు విసరడంగూడా సాగించాడు. వాడికీ ధైర్యం ఎవరిచ్చారు? ముందుగా— వాడా వెకిలినవ్వులు నవ్వుతున్నప్పుడే 'వారితో' చెప్పినట్లయితే! చక్కగా నాలుగుతన్ని...

...సావిత్రికి మంచి కలవొచ్చింది. ఆ కలనిండా ఎంత సౌందర్యం వుంది! యెంత హాయిగావుంది! రోగాలతో, సంఘర్షణలతో, దరిద్రంతో, మనస్పర్ధలతో, యుద్ధాలతో మురిగి గవులుకొట్టే దిక్కుమాలిన వాస్తవిక జీవనం కంటే స్వప్నజీవితం యెంత ఉత్తమమైనది! ఈ లోకం లోకి రాకుండా, యెప్పుడూ ఆ కలల ప్రపంచంలోనే వుండే ఏర్పాటులుంటే! ఆ కల అట్లా ఆమె మెదడులో, రక్తంలో, మెల్లిగా కరిగి ఇంకుతున్నది... చప్పుడు—ఆ కల లోనే వ్యక్తావ్యక్తంగా చప్పుడు వినిపిస్తున్నది. సుందరమైన ఆ ఆకుపచ్చని స్వప్నం, మెల్లగా బూడిదరంగుగా మారి, పలచబడి, పొగలాగా 'థీఫ్ ఆఫ్ బాగ్దాద్'లోని సీసా భూతంలాగా, చివ్వున కుంగి చీకటి ఆగింది చిక్కగా. సావిత్రి లేచింది. ఎదురుగా తగ్గించిన చిమ్నీ, పక్కగా తననడుం మీద చెయ్యివేసిన భర్త. ఏమిటా వెధవచప్పుడు? అది తన మంచి కలను చిదిమివేసింది. కాసేపు ఆ కలను తలుచుకొని, నిట్టూర్చి సావిత్రి కళ్లుమూసింది. ఇంకా నిద్రపట్టలేదు. మళ్లీ అదేచప్పుడు. ఈసారి ఇంకాస్త బిగ్గరిగా. ఆమె మెడతిప్పి చూస్తే అది కిటికీలోనించని తోచింది. ఆమెగుండె బెదిరింది. కిటికీలోంచి యేదో చెయ్యి ముందుకొచ్చి తనను రమ్మని పిలుస్తున్నది. ఎవరిదా చెయ్యి! "దొంగదొంగ దొంగ"అని అరిచింది. కానీ ఆ అరుపు పైకిరాలేదు. తనలోతనే అరుచు

ఆదర్శ గ్రంథాలయం

కొన్నది. ఒళ్ళంతా చెమటలుపోసినాయి. ఈ సమయంలో భర్త లేస్తే! దీక్షగాచూచింది. ఆ ముఖం చలపతిది. చుక్కల వెలుతురులో స్పష్టాస్పష్టంగా గుర్తించింది. ఇంకేం, భర్తను లేపుతుంది సావిత్రి. లేపి ఏమని చలపతిని చూపుతుంది? చూపినా ఏమని చెబుతుంది? చెప్పినా చలపతి 'దొంగతనం' కోసం వొచ్చాడని ఆ భర్తప్రాణి నమ్ముతుందా? చలపతి చాలాకాలంనుండీ ఆ పక్కయింట్లో ఉంటున్నాడు. అతను మర్యాదస్తుడూ, పెద్దమనిషీ అని ప్రతీతి వుంది. భర్తగారే ఎందుకో నాలుగైదుసార్లు ఆ మాట అన్నాడు. అటువంటి "ఉత్తమ" వ్యక్తిని పట్టుకొని తను 'దొంగ' అని రుజువు చెయ్యగలుగుతుందా?

'చిన్నమాట' అన్నాడు చలపతి చెయ్యిచూపి.

సావిత్రి ప్రాణాలు మూలిగాయి. భర్త లేస్తాడేమో! ఆ చెయ్యి అట్లా లోపలవుండి తను మేలుకొనివుండటమే ఆయన కంటబడితే! ఇంకేమయినా వుందా? కదలకుండానే వెళ్ళిపొమ్మని చెయ్యిచూపింది. కానీ అతను కదలలేదు.

"పోను, ఇట్లా రా! చిన్నమాట" అన్నాడు మెల్లిగా.

ఆమెకు చెమటలుపోస్తున్నాయి. ఒణుకుతోంది.

"ఫో" అని మెల్లిగా కసిరి ముఖంనిండా దుప్పటి కప్పుకొన్నది ఈసారి చప్పుడు మరీ ఎక్కువైంది. పెద్దగా పిలుస్తున్నాడు. చిన్న చిన్న గులకరాళ్ళు మీదకు విసురుతున్నాడు. ఇక లాభంలేదు. తను తప్పక వెళ్ళాలి. ఒక్కసారి వెళ్ళి ఆ 'పీడ' వొదుల్చుకుంటే తీరిపోతుంది. తనను వూరికే రమ్మనమనేగదా అతను కోరింది. వెడితే సరి. తీరిపోతుంది.

మంచంమీదినుంచి లేచింది. దుప్పటిని భర్తముఖానికి కప్పింది. కిటికీదగ్గరికి వొచ్చింది వొణుకుతో సావిత్రి.

"ఏమిటి?" మెల్లగా అన్నది.

"నువ్వు... నువ్వు" గొణుగుతున్నాడు.

"సరేలే, పో"

"ఎక్కడికి?"

"ఫో... ఆయన లేస్తారు"

వెనక్కు తిరిగి చూసింది భయంగా.

"లేవడు–అయినా లేవనీ."

"తలుపు లేస్తాను."

అని కిటికీ మయ్యబోయింది. చప్పున ఆమె చేతిని పట్టుకొన్నాడు చలపతి.

"ఎంత మెత్తగా ఉంది నీచెయ్యి"

"వుంటే వుందిలే విడువు"

"ప్రతిరోజూ ఈ చేతిని తాకే నీ భర్త ఎంత అదృష్టవంతుడు...!"

చెయ్యి లాక్కోబోయింది. చలపతి గట్టిగా పట్టుకొన్నాడు. వొదలడు. వొదలలేదు. సావిత్రి అతని స్వప్నసుందరి. ఆమెను తొలిరోజుల్లోనే వాంఛించాడు. ఆ వాంఛ కామమో, ప్రేమో, మోహమో అనే నీరస సందేహాలు అతనికి రానేలేదు—అదృష్టవంతుడు, శక్తివంతుడూ కనక. ఏదో ఒక కార్యాన్ని గట్టిగానమ్మి, విధిగా ఆచరించే ధీరులకు ఏసందేహాలు, ముందు వెనకలు రావు. ఏదీచెయ్యలేక, చేసే ధైర్యంలేక, చెయ్యకుండానూ వుండలేక, లోపల ఆత్మ పెట్టే

అలజడిని తట్టుకోలేనిగుంపు "ఇది మంచా? అది మంచా?" అని చొంగలు కారుస్తో కాలం గడపగలరు. ఇదంతా ఆ కార్యం లోకి తాము ధారాళంగా లీనం కాలేకపోవటమేనని వాళ్ళకు తెలీదు.

చలపతి తన వేళ్ళకింద పొంగే ఆమె నెత్తురు వేడిని అనుభవిస్తున్నాడు సంతోషంగా. కానీ అతనికి సంతోష దాయకమైన ఆ స్థితి ఆమెను ఖిన్నురాలినిగా చేస్తున్నది.

"విడువు — వారు లేస్తే ... బావుండదు" అన్నది ఏడుస్తో.

"ఉంటుంది. పోనీ వుండదూ? మరీ మంచిది. వాడూ నేనూ యుద్ధంచేస్తాం. ఎవరు గెలిస్తే వాళ్లు నిన్ను..."

ఎంత కవిత్వం మాట్లాడుతున్నాడు చలపతి—ఆమె ముందు! అతను తెలుగుపుస్తకాలే చదువడు మళ్ళీ.

"ఇస్. ఏడవబోకు... గట్టిగా ఏడిచావా, ఈ చువ్వలు విరిచివొచ్చి నిన్ను వోదార్చాలనిపిస్తుంది నాకు... ఆఁ అదీ! అట్లా శుభ్రంగా ముఖం తుడుచుకో... ఇదుగో... ఏం లేదు, దొడ్లోకి రా. చిన్నమాట. ఇప్పుడే పోదువుగాని..."

"ఇప్పుడు వద్దు. రేపు పగలు నీళ్ళకోసం వచ్చిన ప్పుడు చెప్పు. ఇప్పుడైతే వారు చూస్తారు" అన్నది సావిత్రి. అతనికి చిన్న ఆశ చూపించి ఈ గండం ఈ రాత్రి తప్పు కొందామని. కాని చలపతి మాత్రం—

"పిచ్చిదానివి నువ్వు. రేపు పగలు అందరూ చూస్తారు నువ్వు నాతో మాట్లాడటం. ఇప్పుడు ఐతే

ఎవ్వరూ చూడరు. ప్రమాదంలేదు. ...అయినా! చూస్తే అతనొక్కడేగా. ఫర్వాలేదు" అన్నాడు.

"రాను ...ఫో" బిగ్గరగా అరవాలనుకొన్నదిగానీ, సహజమైన పిరికితనం ఆపింది.

"అయితే నేనే వొస్తాను."

అని కిటికీ చువ్వలు విరుస్తున్నాడు. ఆమెకు కాళ్ళు వొణికాయి.

"పెద్దగా అరుస్తాను" అన్నది ఆఖరిబెదిరింపుగా, దీనితో అతను జంకుతాడని నమ్మి.

"ఏమని?"

మళ్ళీ మొదలు.

"నువ్వు...వొచ్చి—"

"ఊఁ, వొచ్చి? ! చెప్పు. వొచ్చి ఏం చేస్తున్నానని అరుస్తావు?"

ఏం చేస్తున్నాడని అరుస్తుంది? దానివల్ల ఎవరికినష్టం? ఆపదలోవుండి తను పెట్టిన ఆ ఘోష యమపాశమై ఎవరి కంఠాన్ని చుట్టుకొంటుంది? పరువుకోసం, మర్యాదకోసం, హోదాకోసం మేడలు, కార్లు, పరువులు తగిలించుకొన్నట్టు గానే, భార్యను గూడా మేపే, ఈ లక్షలాది భర్తలు ఆ భార్యచేసిన ఆర్తనాదంవల్ల తమ గాలి పరువులన్నీ బద్దలై పోవటం సహిస్తారా? వారి వారి విజ్ఞానాన్ని బట్టి సంస్కృతిని బట్టి, మేధాసంపత్తినిబట్టి గౌరవంవుండటం సహజమైన విషయం. కానీ ఈ దేశంలో మొగవాళ్ళ గౌరవాగౌరవాలు స్త్రీప్రవర్తనమీద ఆధారపడి వుంటాయి.

ఇంక గత్యంతరంలేక వొప్పుకుంది దొడ్లోకి రావటానికి.

"నిన్ను నమ్మి చెయ్యి వొదులుతున్నాను. రాకుండా మోసం చేశావో. రేపు నీ పని...?"

అని పక్కకు వెళ్లాడు చలపతి.

సావిత్రి కిటికీ మూసింది. చప్పున భర్తపక్కనే పడుకొంది. దుప్పటి నిండా ముసుగుపెట్టుకొంది. ఇంకా చలి వేస్తూనేవుంది. చమటపోస్తూనేవుంది. పోగూడదని దృఢంగా నిశ్చయం చేసుకొంటుంది. కానీ పోకుండావుంటే? మరి వాడు ఏంగోలచేస్తాడో? కేశవరావు, సుమతిని గురించి గోడలమీద ఏదో 'బూతు' కాగితం అంటించినందుకేగా దాని మొగుడు దాన్ని విడిచిపెట్టింది! పుట్టింటిలో సుమతిని ఎంత నీచంగా చూసేవాళ్ళో తనకు తెలుసు. ఒకవేళ ఇప్పుడు పోకుండావుంటే, తనగతిగూడా అంతేనేమో! ఈ ఆలోచనతో ఆమెనెత్తురు చల్లబడింది. పోవాలో వొద్దో, ఏం చెయ్యాలో తెలీటల్లేదు. మళ్ళీ తలుపుమీదదడదడచప్పుడు. మెదడు బిగిసి, ఆలోచనరాక... లేచింది. తలుపుతీసి బైటికొచ్చింది. చప్పున బైట గొళ్ళెంపెట్టింది. చలపతి ఆమెను బాదంచెట్టువేపుకు లాక్కుపోతున్నాడు.

'ఏమిటి?' అన్నది దూరం జరిగి.

'నువ్వు-నిన్ను-ప్రేమిస్తున్నాను' అనికావిలించుకొంటున్నాడు. సావిత్రి దూరంగా తోసింది.

"అట్టా మీదికొస్తావెందుకు? దూరంగావుండి చెప్పు ఆ చెప్పేదేమిటో?"

"ఏం చెప్పను. నిన్ను చూసి..." అని ఆగి "నువ్వు కావాలి" అని గొణిగాడు.

పెద్ద షాక్ తగిలినట్లయింది ఆమెకు. అతను చప్పున ఆమెభుజం పుచ్చుకొని లాగి, నొంచాడు.

'వొదులు—పోతాను'

'నా ప్రాణం పోయినా వొదలను.' అతని కంఠంలో నిశ్చయం ప్రమోగింది.

'ఏం లాభం? ఎందుకు న న్నిట్లా బలవంత పెట్టటం? నన్ను చిక్కుల్లో వొంచి హింసించి, ఏం ఆనందపడతావు నువ్వు?'

'అది తేల్చుకోవలసింది నేను. నా కిష్టమైనప్పుడు...'

'నేను ఇంకోరి భార్యను. ఇతరుల వస్తువులను కోరటం తప్పుగాదూ?'

ఎంత బానిసత్వం! జీవం గలిగి, మానవజన్మ ఎత్తి గూడా, ఇతరులకు వస్తువునని చెప్పుకొంటున్నది సావిత్రి! ఈ గొడ్డుగుణాన్నే గావును పాతివ్రత్యమని లొట్టలువేసు కొంటూ, చెప్పుకొనేది. ఇటువంటి అమాయకులను, ప్రాణమున్న బొమ్మలను, కాలికింది చెప్పులను, పవిత్రమైన భార్యలుగా చెప్పుకోవటానికి వీళ్ళెందుకు సిగ్గుపడరో!

'కాదు. తప్పేఅయితే, ఆ కోరిక అసలు నాకు కలగకుండానే వుండేది. నాచేత ఇంత సాహసం చేయించకపోను మరి—గడ్డితినాలని, బురదలో దొర్లాలని, నిప్పు మింగాలని, కారుకింద పడాలని, దురదగొండాకు వొంటికి రుద్దుకొందామని నాకు అనిపించదేం మరి?... ఎందుకంటే అవి తప్పులు

గనక. కానీ నువ్వు అందంతో నన్ను ఆపావు. అప్పుడే నీ మీద ప్రేమ కలిగింది నాకు' అని ఆమెను తాకుతున్నాడు. సావిత్రి అతని చేతుల్ని దూరంగా నెట్టింది కోపంతో.

"నువ్వంటే అసహ్యించుకొంటున్నాను నేను. అటువంటి మనిషిని ఎందుకు బాధిస్తావు? నా హృదయం నిన్ను వ్యతిరేకిస్తున్నది. వొట్టి శరీరాన్ని..." ఆమె మాటలు వొణుకుతున్నాయి.

"ఆ హృదయాన్ని పవిత్రమైన, నిర్మలమైన నీ భర్తగారి పాదసరోజాంకితంచేసి, ఈ దిక్కుమాలిన బొందెను నాకివ్వు, చాలు... హృదయం, శరీరం, ప్రేమ, కామం వొట్టి నిరాధారమైన భేదాలు. స్త్రీపురుషుల మధ్యగల ప్రేమకు ద్వారం హృదయంలోకాదు శరీరంలోనే. ఏ ప్రేమ, ఏ అనురాగం, ఏ నిష్కల్మషం యెంత వొత్తి వొత్తి తూచి తూచి కులుకుతో అంటేనేం? ఆ ప్రేమను నిరూపించుకొనేందుకు, వ్యక్తంచేసుకొనేందుకు ఈ శరీరాలుతప్ప వేరు సాధనంలేదు. ఈ వినిర్మల, స్వచ్ఛంద, నకిల్బిష ప్రేమవాదులంతా, హృదయాలను తాము స్వీకరించి, నీచమైన, తుచ్ఛమైన, అశాశ్వతమైన ఈ తోలుగూడును, యింకొకరికి తమ స్త్రీలు యిస్తే గోంగ్రుడుమంటారెందుకు? అంటే తాము చెప్పే దాంట్లో తమకే నమ్మకం లేదన్నమాటేగదా!"

ఈ భావాలు ఆమెను కదిలిస్తున్నాయి. తనలోకి నూత్న ప్రపంచాలను ఆవిర్భవింపచేస్తున్నాయి. ఆ క్రొత్త లోకాల సందర్శనం ఆమెను వెర్రి ఆనందంలో, గొప్ప సందేహంలో వూపుతున్నది.

"నువ్వు నన్ను ఇంద్రజాలంచేస్తున్నావు, మోసం చేస్తున్నావు. నేను నీకు చిక్కను" అని మూలిగింది ముఖానికి చేతులు కప్పుకొని సావిత్రి.

"చిక్కవా? పోతావా?"

"అవును"

'ఇంక నీగతి...సరే! రేపు తెల్లారేటప్పటికి నిన్ను..'

"ఏం చేస్తావు నన్ను?"

"ఎందుకూ నే ననటం? నీకే తెలుస్తుందిగా"

ఆమె భయపడింది. చుట్టూ కమ్ముకొనే దావాగ్నిలో చిక్కిన లేడిపిల్లవలె ఆమె సంక్షుభితపడసాగింది.

"నువ్వు నన్ను రమ్మన్నావనీ, నాకు ఉత్తరాలు రాస్తున్నావనీ నీ మొగుడుతో చెబుతాను. లేదూ? ఆ వెంకటనరసయ్యతో ఉండగా చూశానంటాను. ఏమవు తావో చూసుకో మరి?" అని పోబోయినాడు. సావిత్రి అతని చొక్కా పట్టుకొని ఆపింది.

"ఉండు..చెబుతావా అట్లా? చెప్పు చెప్పు; ఊఁహు. వొద్దు వొద్దు. చెప్పకు. చెప్పినా ఆయన నమ్మడు. నే నంటే ఆయనకు చాలా ఇష్టం. నమ్మనే నమ్మడు. అప్పుడు నువ్వే—నిన్నే తంతాడు. గొంతు నులిమి, విరిచి, కుప్పలాగా వేస్తాడు."

"నీకు నీభర్త సంగతి తెలీదు. నువ్వేమిటిలే, చాలా మందికి తెలీదు, ఎన్ని సంవత్సరాలు కాపరం చేసినా సరే! భార్య శీలం విషయంలో మొగవాళ్ళను నమ్మించటంఅంత సులభం ప్రపంచంలో ఇంకేమీ లేదు. ఇనప్పెట్టెకు తాళం

వెయ్యడమన్నా మరిచిపోతాడు గానీ, భార్య శీలరక్షణను మాత్రం మరవడు. సరేలే రేపు..."

సావిత్రి అతని చేతులు పట్టుకొంది. ఏడిచింది. బ్రతిమిలాడింది.

"ఇవన్నీ నా కొద్దు. జాలిచేత నన్ను కరిగించి పోదామని చూస్తున్నావు. కానీ లాభంలేదు. ఒక్క కన్నీటి చుక్కతో తుడిచిపెట్టుకుపోయేది ప్రేమకాదు. ఏ అవాంతరానికి, హింసకు, ధ్వంసానికి, తలవొంచక, ధీరంగా, దృఢంగా, నిలబడగలిగిందే ప్రేమ. అందుకే నీ భవిష్యత్తు ఏమయినా సరేనని యిందుకు సాహసించాను..."

"ఇదేం ప్రేమ? వెధవప్రేమ! నా తమ్ముణ్ణి ప్రేమిస్తున్నాను నేను. వాడికి కొంచెం దెబ్బ తగిలితే రెండురోజులు అన్నం తినలేదు నేను, వాడు తినలేదని. మరి నువ్వు నన్ను గానుగలో వేసి పిండి, నా రక్తం తాగుతానంటున్నావు. నేను గిల గిల తన్నుకొంటూంటే చూసి ఆనందపడతానంటున్నావు. ఇది రాక్షసత్వం కాదా మరి?" అన్నది సావిత్రి.

"నీ దృష్టిలో కావొచ్చు. నాకు కాదు. నా దృష్టికి నాది దేవత్వం. ఇన్ని హింసలు నువ్వు పడుతున్నట్లు తెలిసి కూడా, నీ మీద కోరికను చంపుకోలేని నా వాంఛాగాఢత్వాన్ని గుర్తించనినువ్వు, రాక్షసిలాగా నాకుకనిపిస్తున్నావు. సత్యాసత్యాలకు సరైన కొలతబద్దలులేవు. వున్నయ్యనీ వుంటయ్యనీ అనుకోవటం తెలివి తక్కువ. ఆ వున్నవి నిజ

మైన కొలతబద్దలు కావు. నిజమైనవని మనం అనుకొంటు న్నవి మాత్రమే!"

ఆమె బొమ్మలాగా నిలబడింది. ఆ స్తబ్ధతలోనే అతని పురుషత్వం అర్థంచేసుకొంది, ఆమె బలహీనతను. స్త్రీ పట్ల నిర్దాక్షిణ్యంగా. క్రూరంగా ప్రవర్తించే సంఘాన్ని ఆధారం చేసుకొని ఈ పురుషుడు ఆ స్త్రీని లోబరచుకొన్నాడు. మెల్లిగా దగ్గరికి జరిగి కావిలించుకొన్నాడు. తన సుఖంకోసం ఆమెను బెదిరించి, మాటల చాతుర్యంతో వొంచి, తనకు వుపయోగించుకొంటున్నాడు. ఆమె పలకలేదు. లక్షలసంవత్స రాల బానిస రక్తం. పురుషుల అహంకారానికి, మాటకు, శరీరానికి, తిండికీ ఆశించి స్వజీవాన్నే మరచిన "స్త్రీత్వం" కంఠం నులిమివేయబడింది. చీకట్లను మొగజిమ్మే ఆరాత్రిలో, చుక్కల చూపులక్రింద, ఆమెను దగ్గరకు తీసుకొని; సావిత్రి పెద్ద పాపం చేస్తున్నట్లు కళ్ళు మూసుకొంది. ఆమె ప్రత్య వయవమూ కుంచుకొని, నిశ్చేతన మవుతున్నది. ఒక భర్త తప్ప ఇంతవర కెవ్వరూ తాకని ఆ మృదుప్రదేశాలను, వందలమంది "నీచులు" మృదుస్పర్శకోసం, దర్శనంకోసం, కలలుగనే ఆ స్థలాలను; అతను-లోకపు కల్మష పుంఖిత, విషకతారిని చూపి, తాకుతుంటే, అనుభవిస్తుంటే ఆమె నోరు మెదపలేకపోయింది. ఇది ఆమెతప్పా? చెప్పకునే నోటినే బిగించివేసిన లోకంతప్పా? మరొక వ్యక్తికి లొంగక, ప్రబ లంగా ఎదిరించి, నిలబడగల ఔన్నత్యమే, ధైర్యమే స్త్రీ నుండిలాగి, రాయినిచేసి, ఆ రాయి ఎదిరించలేదనటం ఏం న్యాయం? ఎదిరించాలని ఆశించటం ఎంత మూర్ఖం!

"పోతాను..." అన్నాడు చలపతి ఆమెజుట్టు రెండు చేతులతో తీసుకొని. సావిత్రి మాట్లాడలేదు. అతను రెండు భుజాలు పట్టుకొని నిలుచోబెట్టాడు. జుట్టు దువ్వి సరిచేశాడు. చొక్కాతో చెంపలు, ముఖం తుడిచాడు.

"మరిచిపోబోకు, రేపురాత్రిగూడ రా."

తప్పదు ఆమెకు-రేపురాత్రి, ఎల్లుండిరాత్రి, ఆ పై రాత్రి, ఆ పై రాత్రి. ఇట్లా అన్ని రాత్రులూ, ఆమె బ్రతుకు బద్దలయిందాకా రావలసిందే. ఒకస్త్రీ ఒక్కసారి ఏకారణం వల్లనయితేనేం—పురుషునికి తనశరీరంమీదసర్వహక్కులూ యిచ్చిన తరువాత, అతనినుండి ఆ హక్కులు తిరిగి తీసుకోవటము ఎక్కడా ఎప్పుడూ జరగనిపని. ఏ పరిస్థితిలోనూ ఈ అగ్ని ముట్టుకోగూడదు. దురదృష్టవశాత్తూ ముట్టుకొంటే తనంతటఅది భస్మంకావటమేతప్ప ఇంకే గొప్ప శక్తీ ఏపరిస్థితీ దాన్ని ఆర్పలేదు...

...ఇంట్లోకొచ్చింది. తనమీదతనకే అసహ్యమేసింది. ఈ 'ఎంగిలి' శరీరాన్ని ఇక ఏముఖం పెట్టుకొని భర్తకు యివ్వాలి?

...భర్త ఇంకా నిద్రపోతూనేవున్నాడు. ఎందుకో ఆమెకు ఏడుపు పొర్లుకొస్తున్నది. తను చేసిన ఈ పాపకార్యం భర్త చూశాడనీ, తనను దండిస్తాడనీ, పుట్టింటికి తరుముతాడనీ, భావించి కుళ్ళికుళ్ళి ఏడుస్తున్నది. మెల్లిగా అతని ప్రక్కనే పడుకుంది. కానీ మామూలుగాకాదు. అంతాకొత్త కొత్తలుగా, తనను వెక్కిరిస్తున్నట్లుగా అనిపించింది. అతని

పక్కన ఉండగల ఆర్ద్రత కోల్పోయినట్లుగా బాధపడు తున్నది.

అతను లేచాడు. సావిత్రిగుండె దడదడమన్నది. తన లోంచి దోసిళ్ళకొద్దీ రక్తం ఎవరో జిమ్మిన జుర్రుతున్నట్లు వొణికింది.

"ఏమిటి సావిత్రీ!" అన్నాడు భర్త.

కోటానుకోట్ల భారత స్త్రీలకు ప్రతినిధియైన సావిత్రి పలకలేదు. పలికినా నిజం పలకదు. ఆ నిజాన్ని భర్త స్వీకరిస్తాడనే నమ్మకం కుదిరేవరకూ సావిత్రి మాట్లాడదు. స్త్రీ చెప్పగల నిజాన్ని విని, సహించగల ఔదార్యంలేక వాళ్ళను నిజం చెప్పకుండా అణిచి, అబద్ధాలుచెప్పేటట్లు అలవరిచి, ఆ అబద్ధాలనే నిజాల కింద స్వీకరించి, దొంగ సంతృప్తులు పడే పురుషుల అహంకారం సమూలంగా ధ్వంసమయిందాకా సావిత్రి పలకదు. ఎన్ని యుగాల తరవాతనైనా ఆ మహత్తర ఘడియ ఉదయించకపోదు. ఆనాడు సావిత్రి లేస్తుంది. భర్తకు నిజం చెబుతుంది! అంతవరకూ అట్లా పరుపుమీద బోర్లపడుకొని, దిండులో మొహం దాచుకొని సావిత్రి ఏడుస్తూనే ఉంటుంది. భర్తమాత్రం "ఏమిటి సావిత్రీ!" అంటూనే వుంటాడు.